

IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA SUG'URTANI O'RNI

Jumaboyev Dilshodbek

Agrobiznes va raqamli iqtisodiyot fakulteti 2.73 guruh talabasi

Annotatsiya: *Mazkur maqolada iqtisodiy rivojlanishni rivojlantirish, ishbilarmonlik muhiti va investitsiyaviy jozibadorlikni yaxshilash masalalari haqida so'z yuritilgan.*

Kalit so'zlar: *investitsiya, investitsiya muhiti, iqtisodiy o'sish, iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy va huquqiy shart-sharoitlar,*

Iqtisodiy rivojlanishda sug'urta, ya'ni xavfsizlik va rivojlanayotgan tizimning amalga oshirilishida o'rni juda katta. Sug'urta tizimi iqtisodiy rivojlanish uchun muhim bo'lib, turli xil risklarni yengib o'zgaruvchanliklarga qarshi himoya qiladi. Sug'urta kompaniyalari va tashkilotlari, moliyaviy, kasbiy, tabiiy, va boshqa xil risklarga qarshi mablag'lar o'qib yuborish orqali sug'urta xizmatlarini taklif etishadi. Bu risklar masalan, qiroat, tabiiy xayotiy omillar, va korxonalar yoki shaxslarga tegishli moliyaviy risklar bo'lishi mumkin. Sug'urta kompaniyalari katta korxonalar va insonlar uchun xavfsizlikni ta'minlashda katta rol o'ynaydi. Ularning faoliyati moliyaviy istiqbollarda barqarorlikni ta'minlash va investitsiyalarni himoya qilishda muhim bo'lishi mumkin. Shuningdek, sug'urta tizimi iste'molchilarga va korxonalar bilan moliyaviy shartnomalar orqali ta'minlash orqali, ularning xavf va xavfni bajarishga qarshi himoyalari bilan ta'minlashadi.

Bundan tashqari, sug'urta tizimi iqtisodiy rivojlanish uchun asosiy resurslarni ta'minlashda ham o'rin oladi. Investitsiyalar va kapital mablag'larini himoya qilish, korxonalar va shaxslar uchun katta projektlarni boshlash uchun qo'shimcha moliyalashtirish imkoniyatlarini yaratadi.

Jamiyatda sug'urta, iqtisodiy rivojlanishning muhim komponenti sifatida qaraladi, chunki uning o'zgaruvchanliklarga qarshi himoya ta'minlash, moliyaviy istiqbollarda barqarorlikni ta'minlash, va kapitalni o'zlashtirishda katta roli mavjud.

Sug'urta iqtisodiyotga katta ta'sir qiladi va bir nechta ko'rinishlarda o'rin oladi:

Risklarni Kechish: Sug'urta, xavfni bajarish, tabiiy xayolni yoki boshqa risklarni o'z ichiga olgan yoki ularni baholash orqali xavfni kichiklash va sug'urta oluvchilar uchun moliyalashtirish imkoniyatini yaratadi. Bu, investitsiyalar va biznes faoliyatlarini rivojlantirish uchun muhimdir, chunki sug'urta risklarga qarshi himoya beradi va investitsiyalar bo'yicha ishtirokchilarni o'zgartirish imkonini beradi.

Moliyaviy Stabilitet: Sug'urta tizimi iqtisodiyotda moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda katta rol o'ynaydi. Xavfsizlik va himoya kuniy sug'urtasi, mablag'larini himoya qilish uchun insonlarga va korxonalar uchun muhimdir. Bu esa moliyaviy istiqbollarni barqaror va rivojlantirishga yordam beradi.

Investitsiyalar va Kapitalning O'zlashtirilishi: Sug'urta, investitsiyalar va kapitalni o'zlashtirishda katta o'rin o'ynaydi. Bizneslar, yangi proyektlar boshlash uchun xavfni kichiklash maqsadida sug'urta xizmatlaridan foydalanishadi. Shuningdek, sug'urta kompaniyalari o'zlarining kapitalni jadal rivojlantirish va daromad olish imkoniyatlarini yaratadi.

Iqtisodiy Stabilitet: Sug'urta tizimi iqtisodiyotdagi umumiy barqarorlik va stabilitetga yordam beradi. Xavfsizlikning ta'minlanishi, moliyaviy istiqbollarning barqarorligini ta'minlashda katta rol o'ynaydi va iqtisodiyotni boshqa xalqaro iqtisodiy o'rtalig'lardan o'zlashtirilgan xavf va to'shko'larga qarshi himoyalash uchun tayyorlashadi.

Harakatni Kengaytirish: Sug'urta tizimi xavfni kichiklashtirish orqali biznes faoliyatlarining va iqtisodiyotning kengaytirilishini ta'minlaydi. Bizneslar xavfni o'ngaytirish va investitsiyalarini kengaytirishga qodir bo'lib, shuningdek, insonlar ham xavfni o'zgartirish va moliyaviy istiqbollarni barqaror va rivojlantirilgan sanoatlar va sohalarda ishlash imkoniyatlarini yaratishadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1-"Iqtisodiyot: Klasikdan Navbatdagi Iqtisodiyot" - Greg Mankiw
- 2-"Iqtisodiyot Prinsiplari" - N. Gregory Mankiw
- 3-"Sug'urta Iqtisodiyoti va Sug'urta Bozorlarini Tahlil qilish" - Neil A. Doherty
- 4-"Riskni Baholash va Sug'urta" - David C. M. Dickson, Mary R. Hardy, Howard R. Waters
- 5-"Iqtisodiy Risunki va Sug'urta" - David Miles, Andrew J. Pointon
- 6-"Iqtisodiy Xavfsizlik va Sug'urta" - Martin Eling, Hato Schmeiser